Сам сабе спонсар

ПАСЛЯ ЎРОКАЎ — У ЗААПАРК

Дзе школьніку зарабіць на марожанае?

Атрымаць кішэнныя грошы можна не толькі за добрыя адзнакі. Служба занятасці гатова дапамагчы школьнікам знайсці падпрацоўку і на перыяд летніх канікул, і падчас навучальнага года. На які заробак можа разлічваць падлетак? І колькі гадзін павінен доўжыцца яго працоўны дзень?

Сёлета сталічная служба занятасці плануе ўладкаваць на часовыя работы больш за чатыры тысячы падлеткаў. **Намеснік начальніка ўпраўлення занятасці насельніцтва камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама Вікторыя УСОВІЧ** расказвае, што навучэнцы могуць заняцца прыбіраннем тэрыторыі, азеляненнем горада, рамонтна-будаўнічымі работамі, афармленнем памяшканняў. Усяго плануецца заключыць дагаворы больш чым са 180 аб'ектамі. Гэта школы, камунальныя прадпрыемствы, цэнтры пазашкольнай работы з моладдзю. Самае папулярнае месца працы ў саміх падлеткаў — заапарк. Там навучэнцам давяраюць даглядаць жывёл і нарыхтоўваць кармы.

Колькі ж можна зарабіць? Аплата вылічаецца ў адпаведнасці з мінімальным заробкам (на сёння гэта 265 рублёў) і залежыць ад колькасці фактычна адпрацаваных гадзін. Так, калі падлетак працаваў па будных днях па дзве гадзіны, то за месяц ён атрымае крыху больш за 66 рублёў. Гэта што датычыцца работ, арганізацыя якіх фінансуецца з бюджэту ў рамках праграмы часовай занятасці (напрыклад, добраўпарадкаванне школьнай тэрыторыі). Калі ж уладкавацца на вакансію, якую аплачвае наймальнік (мыйшчыкам посуду, укладчыкам, камплектоўшчыкам), можна зарабіць і ўдвая больш.

Па законе непаўналетніх хлапцоў і дзяўчат нельга прыцягваць да цяжкіх і начных работ, працы ў шкодных умовах. У вучэбны час школьнікі ад 14 да 16 гадоў могуць працаваць у будны дзень максімум 2 гадзіны 18 хвілін, ва ўзросце ад 16 да 18 гадоў — тры з паловай гадзіны. На летніх канікулах рабочая змена павінна доўжыцца не больш за 4 гадзіны 36 хвілін і 7 гадзін адпаведна.

Знайсці падпрацоўку падлеткі могуць і самастойна — у Агульнарэспубліканскім банку вакансій ці на сайце гарадскога камітэта ў раздзеле з часовымі работамі. Вікторыя Усовіч нагадвае: перш чым шчыраваць, трэба заключыць з наймальнікам працоўны дагавор, каб у выніку не застацца без грошай.

Дарэчы, школьнікам да 16 гадоў для ўладкавання, акрамя стандартных дакументаў (пашпарта, медыцынскай даведкі, даведкі з навучальнай установы) патрэбна яшчэ і пісьмовая згода аднаго з бацькоў.

Адметна, што з кожным годам ахвотных зарабіць у вольны ад урокаў час становіцца больш. Калі ў 2015-м з дапамогай сталічнай службы занятасці часовую падпрацоўку атрымалі 2,6 тысячы падлеткаў, то летась — амаль 4,3 тысячы.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

ДУМАЙ ГАЛАВОЙ!

Брытанскія вучоныя з Кентскага ўніверсітэта даказалі, што падчас выкарыстання GPS-навігатараў вобласць чалавечага мозга, што адказвае за арыентаванне ў прасторы, адключаецца. Падобныя навіны часам выклікаюць шквал негатыўных эмоцый у сеціве. Маўляў, такія факты чарговы раз пацвярджаюць, што лічбавая рэвалюцыя робіць нас дурнейшымі ці як мінімум — больш лянівымі. Давайце разбірацца, ці сапраўды гэта так.

Праблемы з мазгавой дзейнасцю ў вельмі прывязаных да новых тэхналогій людзей медыкі пацвярджаюць, ёсць нават спецыяльны тэрмін — «лічбавая прыдуркаватасць». Гэтымі словамі абазначаюць характэрную сімптаматыку моладзі ў многіх развітых краінах (напрыклад, у Паўднёвай Карэі, дзе ўзровень пранікнення ў жыццё інтэрнэту і новых тэхналогій вельмі высокі): слабую памяць, расстройства ўвагі, кагнітыўныя парушэнні, прыгнечанасць, дэпрэсію. Пішуць нават, што ў структуры галаўнога мозгу адбываюцца змяненні, аналагічныя наступствам чэрапна-мазгавых траўмаў і ранніх стадый дэменцыі. Спрошчана сітуацыя тлумачыцца тым, што запамінаць інфармацыю больш не трэба, усё можна імгненна «загугліць», праводзіць складаныя разлікі — таксама, бо калькулятары ёсць у камп'ютарах, смартфонах і іншых гаджэтах.

Сапраўды, у коле маіх знаёмых ёсць людзі, адмоўны ўплыў лічбавай рэвалюцыі на якіх заўважны простым вокам. Адны замест таго, каб трохі падвучыць англійскую мову, якая патрэбна ім для работы, прынцыпова карыстаюцца анлайн-перакладчыкам. Іншыя не надта імкнуцца развіваць свае кулінарныя здольнасці — любы рэцэпт можна імгненна адшукаць у інтэрнэце, а яшчэ прасцей у любы момант заказаць ежу з дастаўкай. Ды я сам не без граху — ва ўніверсітэце нярэдка замест чытання некаторых твораў перад парай знаходзіў у сеціве кароткі змест. Што там казаць — некаторыя нават пісаць ручкай развучыліся!

Дзецям варта нагадваць, што акрамя віртуальнага свету існуе рэальны, са сваімі правіламі і законамі.

Але я сітуацыю не драматызаваў бы. Так, адны навукоўцы гавораць пра «лічбавую дэменцыю». Іншыя ж сцвярджаюць: новыя тэхналогіі не робяць наш мозг лянівым, а толькі вызваляюць яго рэсурсы, якія можна і трэба накіраваць на любую іншую дзейнасць, напрыклад, творчую, няхай сабе і пры дапамозе тых жа самых гаджэтаў. Менавіта ў гэтым, напэўна, і хаваюцца карані праблемы — беды пачынаюцца, толькі калі карыстацца ўсімі перавагамі лічбавай рэвалюцыі, але не даваць пры гэтым мазгам іншую працу.

Вось уявіце сабе чалавека, што ўвесь час «жыве» ў сеціве. Ён можа сутыкнуцца з непераадольнымі праблемамі, калі раптам страціць доступ да інтэрнэту. Напрыклад, кіроўца, які ўсё жыццё ездзіў толькі па навігатары, а потым аказаўся ў незнаёмым горадзе без яго. Ці зусім адарванага ад жыцця хлопца, што заблудзіў у лесе і не ведае, як вызначыць хоць бы бакі свету па наваколькіх прыкметах, каб збольшага зарыентавацца. Не думаю, што ў іх шмат шанцаў хутка выйсці з сітуацыі пераможцамі.

У Расіі зусім нядаўна на разгляд парламентарыяў быў унесены законапраект забароны карыстання сацыяльнымі сеткамі для дзяцей, якім меней за 14 гадоў. Ініцыятыва, безумоўна, памылковая: з аднаго боку, дзеці страцяць доступ да вялікага аб'ёму карыснай інфармацыі, а з другога, будуць адарванымі ад грамадства, вялікая частка стасункаў у якім адбываецца менавіта праз такія сэрвісы. Тым не менш пэўнае рацыянальнае зерне ў гэтай ідэі знайсці можна — дзецям сапраўды варта нагадваць, што акрамя віртуальнага свету існуе рэальны, са сваімі правіламі і законамі. Дарэчы, рабіць гэта можна ў тым ліку і пры дапамозе новых тэхналогій — на смартфонах цяпер хапае развіваючых праграм, а ў Швецыі гульню Minecraft (сімулятар выжывання, у якім гульцу трэба атрымліваць прадметы з рознага кшталту рэсурсаў) некалькі гадоў таму ўвялі ў абавязковую навучальную праграму адной са школ. Таму, як той казаў, на гаджэт спадзявайся, але і сам старайся.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. *lyskavets@zviazda.by*

Працоўны семестр

ЯКУЮ ВАКАНСІЮ ВЫБРАЦЬ?

Студэнцкія атрады Мінска сёлета плануецца задзейнічаць на 160 аб'ектах. Па інфармацыі галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Мінгарвыканкама, для студэнцкай моладзі прадугледжана больш за 7,2 тысячы працоўных месцаў. Статус гарадской маладзёжнай будоўлі прысвоены цэнтру алімпійскай падрыхтоўкі па мастацкай гімнастыцы.

У цэлым сёлета на арганізацыю часовай працоўнай занятасці моладзі будзе накіравана 924 тысячы рублёў з дзяржаўнага пазабюджэтнага фонду (105,8 працэнта да 2016 года) і 130 тысяч рублёў з гарадскога бюджэту (138,4 працэнта). Сфарміраваны банк вакансій для навучэнцаў і студэнтаў. Пры гарадской арганізацыі БРСМ пачаў работу штаб працоўных спраў па падборы і выдачы вакансій для працаўладкавання моладзі. Летась студэнты працавалі на 213 аб'ектах, статус маладзёжнай будоўлі прысвойваўся праекту рэканструкцыі стадыёна «Дынама», дзе ў тым ліку працаваў міжнародны беларуска-расійска-ўкраінскі будаўнічы студэнцкі атрад. Усяго было сфарміравана 203 будаўнічыя, 21 сельскагаспадарчы, 84 педагагічныя, 34 экалагічныя і 420 сэрвісных атрадаў. У параўнанні з 2015 годам колькасць працаўладкаванай моладзі ўзрасла на 46,5 працэнта.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Эх, хутчэй бы лета!

Лагер за горадам, змена чаканая...

Каля 66,2 тысячы юных мінчан адпачнуць на летніх канікулах у дзіцячых аздараўленчых лагерах.

Па інфармацыі Мінскага гарадскога ўпраўлення Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні насельніцтва, у лагерах з кругласутачным знаходжаннем адпачнуць 38,3 тысячы дзяцей (з іх у 9-дзённых палатачных лагерах — 7 тысяч) і каля 27,9 тысячы хлопчыкаў і дзяўчатак — у лагерах з дзённым знаходжаннем. Гэтым летам будуць працаваць 32 стацыянарныя загарадныя аздараўленчыя лагеры, звыш 400 лагераў з дзённым знаходжаннем і 200 палатачных і профільных лагераў. Работа лагераў з кругласутачным знаходжаннем будзе арганізавана ў наступных рэжымах: тры лагеры — у пяць змен, 27 лагераў — у чатыры змены і два лагеры — у тры змены. Працягласць змен складае ад 18 да 21 дня. Асаблівую ўвагу, як і ў папярэднія гады, удзеляць аздараўленню дзяцей-інвалідаў, дзяцей-сірот, дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, з сацыяльна небяспечных сем'яў. Акрамя таго, плануецца арганізаваць больш за 50 лагераў працы і адпачынку з дзённым і кругласутачным знаходжаннем. Імі будуць ахоплены больш як 1,3 тысячы сталічных школьнікаў.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Нябачныя масты

Мацнеюць сувязі з Азербайджанам

Дні моладзі гэтай краіны прайшлі ў Беларусі. Цэнтральнай сустрэчай насычанай праграмы знаходжання азербайджанскай дэлегацыі на нашай зямлі стала сустрэча з міністрам адукацыі Рэспублікі Беларусь Ігарам КАРПЕНКАМ.

— Паміж Рэспублікай Беларусь і Азербайджанскай Рэспублікай традыцыйна складваюцца цёплыя адносіны. Яркае пацвярджэнне таму — правядзенне Дзён моладзі дзвюх краін, якія сталі сапраўдным святам сяброўства і ўзаемаразумення, — падкрэсліў Ігар Карпенка. — Для нас, як, упэўнены, і для Азербайджана, пытанні дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі заўсёды будуць вельмі важнымі, таму што кожная дзяржава задумваецца над тым, у якім напрамку будзе далей развівацца грамадства, якой будзе яго сацыяльна-эканамічная мадэль.

Па словах Ігара Карпенкі, у Беларусі сёння назапашаны багаты вопыт дзейнасці студэнцкіх атрадаў, якім мы гатовы дзяліцца з калегамі, і мы гатовы прыняць студэнцкую моладзь Азербайджана ў нашых студатрадах.

Падчас дыялогу з міністрам адукацыі абмяркоўваліся пытанні навучання грамадзян дзвюх дзяржаў, сумеснага прызнання дакументаў аб адукацыі, узаемадзеяння студэнтаў дзвюх краін у сферы навукі, сістэма грантаў, удзел моладзі ў прыняцці рашэнняў у сферы маладзёжнай палітыкі. Беларускіх студэнтаў цікавіў таксама вопыт падрыхтоўкі азербайджанскіх спартыўных валанцёраў да першых Еўрапейскіх гульняў, якія прайшлі ў Баку ў 2015 годзе. Наступныя гульні, як вядома, пройдуць у 2018 годзе ў Беларусі.

На сённяшні дзень паміж установамі вышэйшай адукацыі дзвюх краін ужо заключаны і рэалізоўваюцца 19 міжнародных дагавораў, у рамках якіх ажыццяўляюцца сумесныя навуковыя, педагагічныя і адукацыйныя праекты. Важнай падзеяй стала ўключэнне ў 2012 годзе чатырох вядучых беларускіх ВНУ ў Дзяржпраграму навучання азербайджанскай моладзі за мяжой. Распрацаваны праект стварэння ў Азербайджане рэсурсных цэнтраў пачатковай прафесійнай адукацыі будаўнічага і машынабудаўнічага профіляў.

Надзея НІКАЛАЕВА. *nikalaeva@zviazda.by*